

Šiame numeryje:

Epidemiologijos žinios Lietuvoje 1 p.

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Pasaulio sveikatos organizacijos naujienos 3 p.

Renginiai 3 p.

Įdomūs faktai 4 p.

Leidiny Nr. 49

2019 m.

Redakatoriaus žodis

Tai 2019 metų trečio ketvirčio aktualijoms skirtas ULAC biuletėnis. Jame dalinamės sergamumo užkrečiamosiomis ligomis tendencijomis, tarptautinių organizacijų pranešimais bei prisimename vykusius renginius bei iniciatyvas. Padaugėjo per maistą plintančių zoonozė – salmoneliozės ir kampilobakteriozės. Zoonozėmis gali užsikrėsti visi, tačiau didžiausią riziką patiria vaikai iki 5 metų ir vyresni nei 65 metų asmenys. Kaip to išvengti? Tinkamai laikyti produktus, gerai termiškai apdoroti maistą ir, žinoma, plauti rankas. Apie tai vėl primins iniciatyva „Švartų rankų šokis 19“! Maloniai kviečiame skaityti ir stiprinti savo informuotumą apie užkrečiamųjų ligų profilaktiką.

Prof. dr. Saulius Čaplinskas
Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro direktorius

Epidemiologijos žinios Lietuvoje

Pirmas šiais metais mirties nuo erkinio encefalito atvejis

Nuo erkinio encefalito Šiaulių apskrityje mirė vyras. Šis žmogus penkias paras buvo gydytas ligoninėje, tačiau ligos įveikti nepavyko ir ji baigėsi mirtimi. Preliminariais duomenimis, Lietuvoje sergamumas erkiniu

encefalitu didėja: per š.m. pusmetį (sausio – birželio mėnesius) erkiniu encefalitu susirgo virš 90 asmenų ir tai trečdaliu daugiau nei registruota susirgimų pernai per tą patį laikotarpį (61 atvejis). [Plačiau...](#)

Padaugėjo per maistą plintančių zoonozė – salmoneliozės ir kampilobakteriozės

Per septynis šių metų mėnesius Lietuvoje užregistruoti 434 susirgimai salmonelioze ir 630 susirgimai kampilobakterioze.

Lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu susirgimų salmonelio-

ze padaugėjo 18 proc., kampilobakterioze – 23 proc. Kampilobakteriozė ir salmoneliozė yra dažniausiai registruojamos per maistą plintančios zoonozės Lietuvoje ir visame Europos regione. [Plačiau...](#)

užsuk į mūsų kanalą

prisijunk prie mūsų

facebook

Pasiskiepijusią nuo tymų suaugusiųjų šiemet 44 kartus daugiau nei pernai

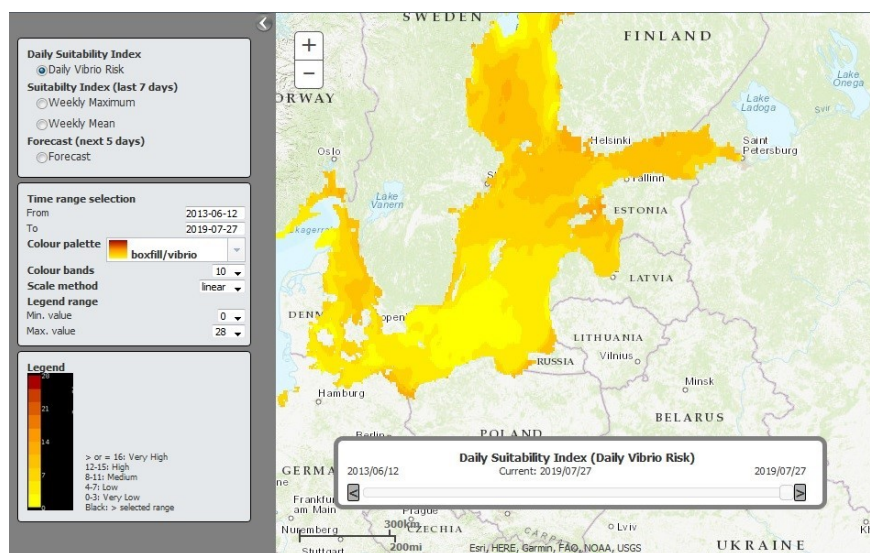
Šiemet per penkis mėnesius (sausio–gegužės) pasiskiepijusią suaugusiųjų (18 m. ir vyresni) nuo tymų, epideminio parotito ir raudonukės padaugėjo 44 kartus lyginant su pernai tuo pačiu laikotarpiu – atitinkamai 321 ir 14 125 asmenys. Paskiepytų vaikų (iki 17 m. amžiaus) skaičius taip pat šiemet padidėjo daugiau kaip ketvirta-

daliu (27,6 proc.), lyginant su pernai tuo pačiu laikotarpiu – atitinkamai 24 782 ir 17 929 paskiepytų vaikų.

Iš viso, ULAC duomenimis, per penkis šių metų mėnesius, nuo tymų, epideminio parotito ir raudonukės pasiskiepijo dvigubai daugiau asmenų nei pernai per tą patį laikotarpį. [Plačiau...](#)

Baltijos jūroje susidarė palankios sąlygos daugintis Vibrio bakterijoms

Baltijos jūroje, dėl kylančios paviršiaus vandens temperatūros, susidaro tinkamos sąlygos daugintis Vibrio bakterijoms. [Plačiau...](#)

Gyventojų sergamumas lytiškai plintančiomis infekcijomis – paskelbta 2018 m. ULAC apžvalga

Susirgimų lytiškai plintančiomis infekcijomis (LPI) pernai Lietuvoje užregistruota mažiau lyginant su užpernai: atitinkamai 459 ir 625 atvejai.

2018 m. didžiausias sergamumas sifiliu ir chlamidioze nustatytas Vilniaus ir Kauno, o sergamumas gonorėja – Tauragės, Telšių ir Kauno apskrityse. [Plačiau...](#)

Šiemet daugiausia naujų ŽIV atvejų Vilniaus apskrityje

Vilniaus apskrityje per aštuonis šių metų mėnesius registruoti 42 nauji užsikrėtusieji ŽIV, iš kurių pusė užsikrėtė per švirkščiamuosius narkotikus.

Tai daugiausia naujų ŽIV atvejų, lyginant su kitomis apskritimis. Šiais metais ŽIV infekcija diagnozuota beveik visų apskričių gyventojams (išskyrus Utenos)

[Plačiau...](#)

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Pasaulio sveikatos organizacijos naujienos

Padidėjo sergamumas sifiliu ES/EEE šalyse, bet Lietuvoje ne

Per penkerius metus (2013-2017) ES/EEE šalyse susirgimų sifiliu skaičius padidėjo 9,5 tūkst. atvejų, pranešama naujausioje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro stebėsenos ataskaitoje. Pasak ataskaitos, sergamumo sifiliu

rodiklis Europos Sąjungos/Europos ekonominės erdvės (ES/EEE) šalyse padidėjo nuo 5,1 iki 7,1 atvejo 100 tūkst. gyventojų atitinkamai 2013 ir 2017 metais (23 666 ir 33 202 susirgimo atvejai). [Plačiau...](#)

Švedijoje padaugėjo tuliaremijos atvejų: Lietuvoje šiemet užregistruoti 2 ligos atvejai

Švedijos visuomenės sveikatos agentūra informavo, kad nuo š. m. liepos pabaigos šalyje registruojamas didesnis nei įprasta tuliaremijos

atvejų skaičius. Iš viso užregistruota du su puse karto daugiau ligos atvejų (212 atv.), kai tuo tarpu 2017 m. – 84 atvejai. [Plačiau...](#)

Globaliai vienas iš dešimties vaikų neturi galimybės pasiskiepyti gyvybiškai svarbiomis vakcinomis

Dvidešimt milijonų vaikų 2018 m. visame pasaulyje – daugiau nei 1 iš 10 – neturėjo galimybės pasiskiepyti gyvybiškai svarbiomis vakcinomis nuo tokių ligų kaip tymai, difterija ar stabligė, šią savaitę paskelbė Pasaulio sveikatos organizaci-

ja (PSO) ir Jungtinių Tautų vaikų fondas (UNICEF). Pasak pranešimo, didžioji dalis nevakcinuotų vaikų gyvena neturtingiausiose šalyse arba karinių konfliktų veikiamose vietovėse. [Plačiau...](#)

Konge – Ebolos karštligės protrūkis, paskelbta tarptautinio masto ekstremali situacija

Liepos viduryje Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) Tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių Ekstremalių situacijų komitetas paskelbė, kad Ebolos hemoraginės karštligės protrūkis Demokratinėje Kongo Respublikoje (DKR) yra

tarptautinio masto ekstremali situacija, kelianti grėsmę visuomenės sveikatai. Nuo protrūkio pradžios iki 2019 m. liepos 19 d. DKR užregistruoti 2522 (1698 mirties) nuo Ebolos hemoraginės karštligės atvejai. [Plačiau...](#)

Renginiai

Pasaulinė hepatitų diena

Liepos 28 d. minima Pasaulinė hepatitų diena, kurios šūkis "Investuok į hepatitų eliminavimą". Šiuo kampanijos šūkiu Pasaulio sveikatos organizacija ragina didinti politikos formuotojų politinius ir finansinius įsipareigojimus stiprinant atsaką į hepatitų eliminavimą bei paraginti gyventojus kreiptis su hepatitų priežiūra (prevencija, diagnostika ir gydymu) susijusių paslaugų. [Plačiau...](#)

Vėl pakvietė iniciatyva „Švarių rankų šokis 19“!

Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras kartu su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija bei Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacija šį rudenį, jau aštuntus metus iš eilės, kviečia ikimokyklinių įstaigų auklėtinius, pradinių klasių moksleivius ir jų šeimas sukurti „Švarių rankų šokį 19“, kuriame atsispindėtų rekomenduojamos rankų plovimo higienos taisyklės ir teisingo kosėjimo etiketo judesiai.

[Plačiau...](#)

Pasaulinė pasiutligės diena

Pasaulinė pasiutligės diena pažymima rugsėjo 28-ąja, kuria siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į pasiutligės grėsmę žmonėms ir gyvūnams. Šių metų dienos tema „Pasiutligė: vakcinuokime, kad eliminuotume“.

Pažymint šią dieną, gyventojai raginami skiepyti naminius gyvūnus nuo pasiutligės ir taip prisidėti prie pasiutligės eliminavimo bei išvengti šios mirtinos ligos. [Plačiau...](#)

Įdomūs faktai

- Per metus dėl uodų platinamų ligų miršta 725 tūkst. žmonių.
- Kasmet nuo antibiotikams atsparių bakterijų sukeltų infekcijų miršta 33 tūkst. žmonių. Maždaug tiek pat keleivių telpa daugiau kaip 100 vidutinio dydžio lėktuvų.
- 1 iš 3 pacientų kasdieną vartoja bent vieną antimikrobinę medžiagą.
- 75 proc. ES/EEE atsparumo antibiotikams naštos sukelia su sveikatos priežiūra susijusios infekcijos.
- Antibiotikai nėra naudojami virusų sukeltoms infekcijoms, tokioms kaip gripas ar peršalimas, gydyti.
- Kai kuriose šalyse daugiau nei 40 proc. infekcijų kyla dėl bakterijų, atsparių antibiotikams.
- Nors daugelis miškų būtybių užkrečia erkes ir platina Laimo ligos sukėlėją, oposumai sunaikina 96,5% erkių, kurios ant jų užkrenta, o vienas oposumas kiekvieną savaitę gali „užkabinti ir užmušti“ 4 tūkst. erkių ir taip apsaugoti mus nuo Laimo ligos.
- Dar niekada nebuvo įrodyta, kad paskiepytas asmuo nuo tymų infekcijos būtų užkrėtęs tymams imlius asmenis.
- Asmenys gali užkrėsti kitus žmones gripu vieną dieną prieš gripo simptomų pasireiškimą.
- PSO šalys narės nustatė visuotinį tikslą iki 2030 metų pasiekti, kad nei vienoje šalyje nebūtų mirčių nuo pasiutligės viruso, kurį perduoda infekuoti gyvūnai.
- Ar žinojote, kad vėjaraupių virusas gali sukelti ne tik vėjaraupius, bet ir kitą ligą – juostinę pūslelinę.
- Sergant kokliušu, kosulys gali tęstis iki 3 mėnesių.
- 90 proc. populiacijos perserga vėjaraupiais iki 15 m. amžiaus.